

8

Sagutang Papel sa Pagkatuto sa Filipino

Kuwartar 1

Aralin

3

GOVERNMENT PROPERTY
NOT FOR SALE

Sagutang Papel sa Pagkatuto sa Filipino 8
Kuwartar 1: Aralin 3 (Linggo 3)
TP 2025-2026

Ang kagamitang panturong ito ay eksklusibo sa mga gurong kalahok para sa paunang implementasyon ng MATATAG K - 10 na kurikulum sa taong panuruang 2024-2025. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karampatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo

Mga Manunulat:

- Leo A. Tolentino (Vicente P. Trinidad National High School – Valenzuela City)

Mga Tagasuri:

- Evelyn M. Varron (Philippine Normal University-Manila)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Institute for Teacher Quality
SiMERR National Research Center

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #1 TALA-SALITA (10 minuto)
- II. Mga Layunin:** Nakasusulat ng mga salitang natutuhan mula sa nakaraang aralin sa klase.
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Magtala ng mga salita na maiuugnay sa pagmamahal sa bayan batay sa paksang tinalakay sa nakaraang aralin sa Filipino 8.

5 salita _____

4 na salita _____

3 salita _____

2 salita _____

1 salita _____

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Gawin: Pumili ng isa sa mga isinagot mo sa itaas at ipaliwanag ito.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #2 KATIPUNER-WHO? (10 minuto)
- II. Mga Layunin:** Nakapagbibigay ng katangian ukol sa isang paksa batay sa sariling pananaw
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Sumulat ng mga katangiang dapat taglayin ng isang Katipunero. Itala ito sa palibot ng larawan ng isang katipunero.

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Sagutin: Alin sa mga katangiang iyong itinala ang sa palagay mo na pinakamahalaga? Bakit?

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #3 TALAS-KAHULUGAN (10 minuto)
- II. Mga Layunin:** Natutukoy ang salitang naiiba ang kahulugan.
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Piliin sa grupo ng mga salita ang salitang naiiba o hindi kasingkahulugan.
1. kartilya, panuntunan, tuntunin, palatandaan
 2. dangal, puri, daing, dignidad
 3. patnugot, editor, gabay, lingkod
 4. pitagan, pantay, paggalang, pagkilala
 5. pag-iwi, pag-aalaga, pag-aaruga, pagtalusira
- V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak**
Gamitin sa sariling pangungusap ang salita.
1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
 5. _____

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #4 HATI-HATING SURI (Pangkatang Gawain) (25 minuto)
- II. Mga Layunin:** Nasusuri ang paksa, kaisipan, damdamin, estilo at layon ng teksto
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Basahin ang teksto.

Kartilya ng Katipunan*ni: Emilio Jacinto***Panimula ng Unang Edisyon ng Kartilya**

Sa may nasang makisanib sa Katipunang ito

Sa pagkakailangan, na ang lahat na nagiibig pumasok sa katipunang ito, ay magkaroon ng lubos na pananalig at kaisipan sa mga layong tinutungo at mga kaaralang pinaiiral, minarapat na ipakilala sa kanila ang mga bagay na ito, at ng bukas makalawa'y huag silang magsisi at tuparing maluwa sa kalooban ang kanilang mga tungkulin.

Ang kabagayang pinag-uusig ng Katipunang ito ay lubos na dakila at mahalaga; papag-isahin ang loob at kaisipan ng lahat ng tagalog (*) sa pamamagitan ng isang mahigpit na panunumpa, upang sa pagkakaisang ito'y magkalakas na iwasan ang masinsing tabing na nakabubulag sa kaisipan at matuklasan ang tunay na landas ng Katuwiran at Kalinawagan.

(*) Sa salitang tagalog katutura'y ang lahat nang tumubo sa Sangkapuluang ito; sa makatuid, bisaya man, iloko man, kapangpangan man, atbp., ay tagalog din.

Mga Turo ng Katipunan

1. "Ang buhay na hindi ginugugol sa isang malaki at banal na kadahilanan ay kahoy na walang lilim, kundi (man) damong makamandag."
2. "Ang gawang magaling na nagbubuhay sa paghahambog o pagpipita sa sarili (paghahangad na makasarili), at hindi talagang nasang gumawa ng kagalingan, ay di kabaitan."
3. "Ang tunay na kabanalan ay ang pagkakawang-gawa, ang pag-ibig sa kapwa at ang isukat ang bawat kilos, gawa't pangungusap sa talagang katuwiran."
4. "Maitim man o maputi ang kulay ng balat, lahat ng tao'y magkakapantay; mangyayaring ang isa'y hihigitan sa dunong, sa yaman, sa ganda; ngunit di mahihigitan sa pagkatao."
5. "Ang may mataas na kalooban, inuuna ang (dangal o) puri kaysa pagpipita sa sarili; ang may hamak na kalooban, inuuna ang pagpipita sa sarili sa puri."

6. "Sa taong may hiya, salita'y panunumpa."
7. "Huwag mong sayangin ang panahon; ang yamang nawala'y mangyayaring magbalik; ngunit panahong nagdaan na'y di na muli pang magdadaan."
8. "Ipagtanggol mo ang inaapi; kabakahin (labanan) ang umaapi."
9. "Ang taong matalino'y ang may pag-iingat sa bawat sasabihin; matutong ipaglihim ang dapat ipaglihim."
10. "Sa daang matinik ng buhay, lalaki ang siyang patnugot ng asawa at mga anak; kung ang umaakay ay tungo sa sama, ang pagtutunguhan ng inaakay ay kasamaan din."
11. "Ang babae ay huwag mong tingnang isang bagay na libangan lamang, kundi isang katuwang at karamay (ng lalaki) sa mga kahirapan nitong buhay; gamitin mo nang buong pagpipitagan ang kanyang (pisikal na) kahinaan, at alalahanin ang inang pinagbuhatan at nag-iwi sa iyong kasanggulan."
12. "Ang di mo ibig gawin (ng iba) sa asawa mo, anak at kapatid, ay huwag mong gagawin sa asawa, anak at kapatid ng iba."
13. "Ang kamahalan ng tao'y wala sa pagkahari, wala sa tangos ng ilong at puti ng mukha, wala sa pagkaparing kahalili ng Diyos, wala sa mataas na kalagayan sa balat ng lupa: wagas at tunay na mahal na tao, kahit laking-gubat at walang nababatid kundi ang sariling wika, yaong may **magandang asal**, may isang pangungusap, may dangal at puri, yaong di nagpapaapi't di nakikiapi; yaong marunong magdamdam at marunong lumingap sa bayang tinubuan."
14. "Paglaganap ng mga aral na ito, at maningning na sisikat ang araw ng mahal na kalayaan dito sa kaaba-abang Sangkapuluan at sabugan ng matamis niyang liwanag ang nangagkaisang magkakalahi't magkakapatid, ng ligayang walang katapusan, ang mga ginugol na buhay, pagod, at mga tiniis na kahirapa'y labis nang matutumbasan."

Panuto: Suriin ang bilang ng “Turo” na itinakda sa inyong pangkat sa pamamagitan ng pagsagot sa mga tanong sa talahanayan. Ituloy ang nasimulang pangungusap sa kahon ng sagot.

TURO BLG. ____	
TANONG	SAGOT
1. Anong paksa ang tinatalakay sa turong ito?	Ang paksa ay _____ _____
2. Anong kabutihan ang matututuhan?	Ang matututuhan ay _____ _____
3. Anong damdamin ang inyong naramdaman kaugnay ng turong ito?	Ang naramdaman namin sa turong ito ay _____ _____
4. Anong paraan ng pagpapahayag ang ginamit ng manunulat sa turong ito?	Ang manunulat ay gumamit ng _____ _____
5. Ano ang kaisipan ng turong ito?	Ang kaisipan ng turong ito ay _____

--	--

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Pag-aralan ang rubrik upang mapaghandaan ang isasagawang pag-uulat sa klase.

Rubrik sa Pagmamarka

5- Napakahusay

4- Mahusay

3- Katamtamang Husay

2- Di-Gaanong Mahusay

1- Nangangailangan ng Pagpapahusay

Pamantayan	Iskor
1. Nasagot ba nang wasto ng mga tanong sa pagsusuri?	
2. Malinaw bang naipaliwanag ang pasalitang pag-uulat?	
3. Nakibahagi ba ang lahat sa pagsasagawa sa iniatang na gawain?	
Kabuoan (15 puntos)	

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #5 IKONEK MO! : Gawain 1 - (10 minuto)
- II. Mga Layunin:** Natutukoy ang kalagayang pampanitikan sa Panahong Propaganda at Himagsikan
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Pagtapat-tapatin ang kolum A sa B upang mabuo ang isang maayos na diwa ng pangungusap. Isulat ang letra ng tamang sagot sa patlang.

A

___1. Layunin ng panitikan sa panahon ng Himagsikan na

___2. Ang mga manunulat at akdang naisulat sa panahong ito ay nagpapakilala sa madla na

___3. Ipinapakita rin ng mga akda ang mga maling

___4. Nais ng mga manunulat na ihasik ang damdamin

B

A. paniniwala sa relihiyon at mga namumuno dito, maging ang mga baluktot na pag-uugali ng ating mga kababayan.

B. gisingin at mamulat ang mga Pilipino sa pang-aabuso ng mga Kastila, maging ang kamangmangan ng bayan at kahirapan na hayag na nakikita sa iba't ibang lugar sa panahong iyon.

C. ng isang tunay na mapagmalasakit na Pilipinong makabayan na may mataas na pagpapahalaga sa sarili, pamilya, sa kanyang kapwa, sa kabutihan at karangalan.

D. mapang-abuso ang mga dayuhang sumakop sa Pilipinas nang daang-daang taon sa ating bansa at nanguna sa pagmamalabis at kawalan ng pagkakapantay-pantay

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuwartar:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. **Bilang ng Gawain:** #6 IKONEK SA TURO! : Gawain 2 - (25 minuto)
- II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kultural na elemento na nakapaloob sa sanaysay batay sa konteksto ng panahon
- III. **Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. **Panuto:** Pumili ng isang kalagayan ng Panitikan sa Panahon Propaganda at Himagsikan. Magsulat ng mga pahayag mula sa Kartilya ng Katipunan na maiuugnay dito.

Ipinapakita rin ng mga akda ang mga maling paniniwala sa relihiyon at mga namumuno rito, maging ang baluktot na pag-uugali ng ating mga kababayan.

Ang tunay na kabanalan ay ang pagkakawang-gawa, ang pag-ibig sa kapwa. (Turo 3)

V. Sintesis/Pinagymang Pagsasanay/Pinalawak

Sagutin: Ano ang masasabi mo sa kalagayan ng panitikan sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan?

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. **Bilang ng Gawain:** #7 IKONEK SA KULTURA : Gawain 3 - (25 minuto)
- II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kultural na elemento na nakapaloob sa sanaysay batay sa konteksto ng panahon
- III. **Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. **Panuto:** Pumili ng mga kaisipan mula sa Kartilya ng Katipunan na maiuugnay sa ipinakikitang larawan ng Kulturang Pilipino sa ibaba. Ipaliwanag ang sagot.

<i>Maghanap ng larawan ng panghaharana.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng pagmamano.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng paggamit ng “po” at “opo”.</i>
Panghaharana	Pagmamano	Paggamit ng Po at Opo
Kaisipan: <i>Halimbawang Sagot – “ang babae ay pinapahalagahan sa pamamagitan ng paghaharana o panliligaw...”</i> <i>Ipaliwanag ang kaugnayan nito sa Turo 11.</i>	Kaisipan:	Kaisipan:
<i>Maghanap ng larawan ng bayanihan.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng pagsasama ng isang pamilya.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng pakikisama.</i>
Pagbabayanihan	Pagkakabuklod-buklod ng Pamilya	Pakikisama

Kaisipan:	Kaisipan:	Kaisipan:
-----------	-----------	-----------

<i>Maghanap ng larawan ng konseptong “may isang salita”.</i> <i>Iminumungkahing salita sa paghahanap: May isang salita, palabra de honor.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng pagkilos nang tama at nasa lugar.</i> <i>Iminumungkahing salita sa paghahanap: Pagkilos nang tama at nasa lugar, delikadeza.</i>	<i>Maghanap ng larawan ng pagiging relihiyoso.</i>
May Isang Salita	Pagkilos nang Tama at nasa Lugar (Delikadeza)	Relihiyoso
Kaisipan:	Kaisipan:	Kaisipan:

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Sagutin: Papaano nakatutulong ang isang sanaysay upang ipakilala ang kultura ng isang bansa?

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura:	Filipino 8	Kuarter:	1
Bilang ng Aralin:	3	Petsa:	
Pamagat ng Aralin/Paksa:	Sanaysay: Kartilya ng Katipunan <i>ni Emilio Jacinto</i>		
Pangalan:		Baitang at Pangkat:	

- I. Bilang ng Gawain:** #8 PERSONAL NA PAGTATAYA SA KLASE : Gawain 3 - (5 minuto)
- II. Mga Layunin:** Nakapagninilay sa naging pansariling pagganap sa mga gawain sa klase
- III. Mga Kailangang Materyales:** Papel at panulat
- IV. Panuto:** Lagyan ng tsek ang talahanayan kaugnay ng naging pag-aaral mo loob ng silidaran.

Tanong	Minsan	Madalas	Palagi
1. Nakiisa ba ako sa mga gawain sa loob ng klase lalo na sa mga pangkatang gawain?			
2. Napanatili ko ba ang mapayapang pakikitungo sa aking mga kapangkat?			
3. Nakinig at inunawa ko ang mga pag-uulat ng ibang pangkat?			
4. Naipahayag ko ba ang aking mga ideya, opinyon, damdamin at saloobin kaugnay ng mga gawain sa klase?			
5. Sinunod ko ba ang aking guro at ang mga panutong ibinigay niya sa klase?			

V. Sintesis/Pinagyamang Pagsasanay/Pinalawak

Sagutin: Sa papaanong paraan mo pa mas mapaghuhusay ang iyong mga gawain sa klase sa hinaharap?
